

Socialnämnden

Nämndordförande: Christina Funhammar

Förvaltningschef: Mona Bakhshi Poor

Datum: 2024-09-11

Verksamhetsberättelse delårsbokslut (långversion)

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2024	4
2	Ekonomisk sammanfattning	5
3	Åtgärder för budget i balans	6
4	Mål och måluppfyllelse.....	7
5	Verksamhetsuppföljning.....	14
6	Internkontroll.....	24
7	Personaluppföljning.....	25
8	Framåtblick	26
9	Målbilaga	30
10	Bilaga Internkontroll	33

I Viktiga händelser under 2024

- En granskning av utredningstider inom barn och ungdomsvård genomfördes i början av 2024.
- Lagändringar gällande skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024. Ändringen innebär bättre kvalitet för våldsutsatta och stärkta rättigheter för barn.
- Lag om placering av barn i skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024.
- Socialförvaltning implementerar två digitala verktyg SES, samarbete efter skilsmässan och appen Birds för parterapi.

I juni 2024 beslutade EU att massflyktingsdirektivet ska förlängas. Beslutet innebär att de som kommit från Ukraina före 1 november 2022 fick möjlighet att folkbokföra sig.

Den 1 juli 2024 trädde ny schablonersättning till kommuner för initiala kostnader för mottagandet av utlänningar i kraft. Schablonersättning lämnas till en kommun för utlänningar som kommunen tar emot efter anvisning enligt bosättningsregelverket.

Ändringar i Lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) träder i kraft den 1 juni 2024 avseende utvidgat utreseförbud för barn.

Ny lag (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet trädde i kraft den 1 juli 2024.

Arbetet med att skapa ett skolsocialt team har påbörjats och de fyra nya familjestödare började sitt uppdrag i augusti 2024.

2 Ekonomisk sammanfattning

Nämndens nettokostnad för perioden januari till aug 2024 var 73 099 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse med 2 459 tkr jämfört med budget. Prognosen för helårets nettokostnad är 111 100 tkr, vilket är en ökning med 4 000 tkr med anledning av högre kostnader för ekonomiskt bistånd, fler placeringar på skyddat boende från maj månad, fler kostsamma placeringar under både Vuxenstöd missbruk och Barn och ungdom.

Intäkterna i tabellen inkluderar ersättningar från Migrationsverket med 10 278 tkr, vilket är en minskning med 1 235 tkr jämfört med budget. Intäkterna fluktuerar vanligtvis över året och det beror bland annat på inflödet av nyanlända till kommunen samt när det går att göra återsökningar av kostnader. Hittills har antalet nyanlända varit lågt och Österåker har inte fått sin kvot än.

Personalkostnader i tabellen inkluderar arvoden till familjehem och kontaktpersoner motsvarande 7439 tkr, vilket är 55 tkr lägre än budget.

Övriga kostnader i tabellen inkluderar utbetalning av försörjningsstöd med 12 989 tkr, vilket är 1 611 tkr högre än budget för perioden. Försörjningsstödet har ökat då vi har sett en ökning i antal individer som beviljats bistånd under året samt att ersättningen räknas upp enligt riksnormen på 8,7% och följer inte kommunens budgeterade indexuppräknings på 2%.

2.1 Delårsbokslut

Ekonomisk sammanfattning delår

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	117	238	-121	162	357	357	0	264
Övriga intäkter	13 809	15 095	-1 287	15 759	22 643	21 643	-1 000	24 107
Summa intäkter	13 926	15 333	-1 407	15 921	23 000	22 000	-1 000	24 371
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-42 793	-46 127	3 334	-40 396	-69 677	-67 677	2 000	-58 153
Lokalkostnader	-8 557	-8 256	-302	-8 856	-12 383	-12 383	0	-12 485
Kapitalkostnader	-5	0	-5	-2	0	0	0	-3
Köp av verksamhet	-15 681	-13 529	-2 152	-12 210	-21 043	-23 543	-2 500	-28 551
Övriga kostnader	-19 989	-18 062	-1 927	-18 519	-26 997	-29 497	-2 500	-33 040
Summa kostnader	-87 025	-85 974	-1 051	-79 984	-130 100	-133 100	-3 000	-132 234
Nämndens nettokostnader	-73 099	-70 640	-2 459	-64 063	-107 100	-111 100	-4 000	-103 240

3 Åtgärder för budget i balans

Negativ förändring av resultat i förhållande till prognos kan förklaras med:

- En marginell ökning under första halvåret av placeringar (Sis och HVB enligt SoL och LVU samt fler familjehemsplaceringar för barn och unga enligt socialtjänstlagen (SoL).
- Högre kostnader för ekonomiskt bistånd på grund av fler ansökningar och beslut samt högre uppräkningsenligt riksnormen på det ekonomiska biståndet med 8,7% jämfört med kommunens budgetram på 2%.
- En ökning under första halvåret av placeringar i skyddat boende. Ny lag för placering av barn i skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024 vilket har medfört högre kostnader då tillstånd numera krävs från IVO för att kunna placera.

Vid prognossättning under året gällande Socialnämnden är det alltid ett avvägande hur stor försiktighet som behövs eftersom placeringar inom SIS - statens institutionsstyrelse (sluten ungdomsvård eller anpassad tvångsvård för barn och unga), LVU (Lag om särskilda bestämmelser om vård av unga, LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall) kan kosta 1-3 mnkr per år för bara en till två individer och att sådana eventuella beslut kan komma med kort varsel. Placering av barn och ungdomar kan i vissa fall handla om skydd och omfattas därmed av hög sekretess.

4 Mål och måluppfyllelse

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

4.1.1 Nämndens verksamhet ska präglas av rättssäkerhet.

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom (medelvärde)	124	92		120	120

Slutligt utfall för 2024 redovisas i helårsrapporten.

- Socialförvaltningen har arbetat med åtgärdsplanen baserad på rekommendationer från granskningen av utredningstider på barn och ungdomsvård under 2023. Detta för att säkerställa att utredningar, förhandsbedömningar genomförs inom lagstadgade tidsramar. Mer stöd i utredningsarbete i form av handledning, kollegialt stöd och chefsstöd har lett till att utredningstider har kunnat förkortas och hållas inom de lagstadgade ramarna.
- Kompetensutveckling har skett gällande de lagändringar som tillkommit under delåret för att uppnå hög rättssäkerhet. Detta har lett till att utredningar hållit hög kvalitet som garanterar rättssäkerhet för den enskilde.
- E-tjänster och digital myndighetspost som möjliggör transparens mellan den enskilde och socialförvaltningen har använts i större omfattning än året innan. Den enskildes delaktighet och partsinsyn är viktiga delar i rättssäkerheten. Tillgång till teknisk utrustning är dock en förutsättning för att kunna ta del av e-tjänster. De flesta har tillgång till någon form av teknisk utrustning vilket möjliggör utvecklingen. Men det finns dock fortfarande många som saknar t.ex. smartphones, digital BankID och tillgång till datorer.
- Användandet av digital myndighetspost har varit en av orsakerna till förkortade utredningstider.

4.1.2 Den enskilde ska uppleva kontakten med socialtjänsten tillfredställande

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	—	Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - tydlig information, andel (%)	86	94		92	92
	—	Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande, andel (%)	96	95		92	92
	—	Brukarbedömning barn- och ungdomsvård IFO - påverka hjälp, andel (%)	78	50		80	80

Bemötande undersökningar genomförs i oktober, därav inget utfall för delårsrapporten.

Socialförvaltningen har arbetat med måluppfyllelsen genom att förenkla processer i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd, anmälan om våld i nära relationer och tydligare information om socialtjänsten.

Informationssatsningar om socialtjänstens arbete har genomförts under året. Detta för att enskilda, anhöriga och professionella ska få bättre förutsättningar att förstå hur socialtjänsten arbetar och därmed kunna ge stöd i tidigt skede.

Digitala verktyg, digitala brevlådor och e-tjänster har använts i större omfattning än förut som en del i att förenkla kontakten med socialtjänsten. Socialförvaltningen strävar efter att erbjuda möten snabbt efter att den enskilde har efterfrågat det eller efter att anmälan har inkommit. Samverkan inom förvaltningen och med samarbetspartners syftar till att den enskildes behov kan tillgodoses oavsett vilket stödbehov den enskilde har. För att uppnå målet fortsätter även arbetet med att göra den enskilde delaktig i processerna med hjälp av tydlig dialog, vägledning och genom möten som anpassas för personen som mötet handlat om.

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

4.2.1 Nämnden ska eftersträva hög prognossäkerhet genom samtliga arbetsprocesser.

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	-34	-41		-25	-25

Utfall för 2024 saknas för delårsrapporten.

Nämnden strävar efter hög prognossäkerhet genom samtliga arbetsprocesser. Genom att följa trender, samhällsutveckling och in- och utflyttning från kommunen görs prognoser på både ekonomiska utvecklingen, behovet av insatser och resurser för nämndens verksamhet.

Socialförvaltningen har medvetet använt sig av verksamheter inom egen region för att uppnå målet. Exempel på insatser som hanteras av förvaltningen själv i stället för externa utförare är bo-coachen, budget- och skuldrådgivning, missbruksbehandling, stöd till familjer och rekrytering av familjehem.

Nettokostnadsavvikelse är avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Nettokostnaden avser vård för vuxna med missbruksproblem, barn- och ungdomsvård, övriga insatser för vuxna, ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning, avser samtlig region. Källa: SCB:s Räkningsrapport. Positiva värden i resultatindikatorn indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntad och negativa värden lägre kostnadsläge än statistiskt förväntad.

Ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet trädde i kraft den 1 juli 2024. En skyldighet införs för kommuner, arbetslöshetskassor och vissa statliga myndigheter att utbyta uppgifter som behövs för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Effekter av den nya lagen kan vid delårsrapporten inte analyseras än.

4.2.2 Socialnämnden ska bidra till social hållbarhet vid befolkningsökning utan att den ekonomiska utvecklingen relativt sett ska öka.

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	43	38		40	40

Utfall för 2024 saknas för delårsrapporten.

Socialförvaltningen har utvecklat budget och skuldrådgivningen och fortsatt med boendecoachning under 2024. Att få stöd med sin ekonomi och boende ökar möjligheten till självförsörjning. Bo-coachen och samarbetet med fastighetsvärdar i kommunen är aktiviteter som socialförvaltningen har gjort för att flera ska ha tillgång till eget boende. Enskilda som har haft behov av ekonomiskt bistånd över en längre tid får hjälp att kartlägga sina styrkor och hinder för att hitta strategier till självförsörjning.

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

4.3.1 Medarbetare som i sin yrkesroll får kännedom eller misstänker att ett barn far illa ska anmäla det

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Information om skyldigheten att anmäla oro för barn ska ges till personal som kommer i kontakt med barn i sitt yrke. (1 gång per år)				100 %	100 %

Slutligt utfall för 2024 redovisas i helårsrapporten.

Kunskap om anmälningsplikten ingår i den utbildningen som medarbetare

inom socialtjänsten har. För att säkerställa att professionella följer anmälningsskyldigheten ges information om anmälningsskyldigheten vid introduktionen av nya medarbetare. Kunskap om orosanmälningar ingår också i utbildningen *handläggning av barn och unga* i utbildningskonceptet Yrkesresan som alla nyanställda deltar i.

4.3.2 Ingen som får insatser av nämnden ska vara utsatt för missförhållanden eller risk för allvarlig skada.

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	 Informera om rapporteringsskyldigheten enligt Lex Sarah till den som påbörjar en anställning eller praktikperiod inom socialförvaltning. Information om rapporteringsskyldigheten ska därefter ges återkommande, minst en gång per år.				100 %	100

Slutligt utfall för 2024 redovisas i helårsrapporten.

Kunskap om anmälningsskyldigheten ingår i utbildningen som medarbetare inom socialtjänsten har. För att säkerställa att medarbetare känner till rutinerna gällande avvikelser, rapportering av ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande ges Information om rapporteringsskyldigheten enligt Lex Sarah vid introduktion av nya medarbetare. Rutinen för rapportering och hantering av risk för allvarliga missförhållanden eller allvarliga missförhållanden finns tillgänglig för alla som arbetar inom socialförvaltningen och därmed antas målet vara uppfyllt under 2024. Medarbetare uppmuntras att rapportera händelser som kan innebära en risk för missförhållanden. Detta för att utveckla socialförvaltningens verksamhet mot målet att Österåker ska vara en trygg kommun för dem som vistas, verkar och bor i kommunen.

4.3.3 Öka kvalitet i mötet mellan socialtjänstens medarbetare och invånare.

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Deltagande i Yrkesresan ska omfatta alla som utbildningen är till för.				100	100 %

Slutligt utfall för 2024 redovisas i helårsrapporten.

Kompetenshöjande insatser för att höja kvalitén i mötet mellan socialtjänstens medarbetare och invånare har ägt rum under delåret. Exempel på utbildningar inom Yrkesresan och andra utbildningar är:

- Handläggning av barn och ungdomar
- Handläggning av unga lagöverträdare
- Ett hem att växa i
- Adolescent Drug Abuse Diagnosis) (ADAD)
- Skyddat boende
- Samtal med barn

Utöver utbildningar har socialförvaltningen arbetat med omvärldsbevakning genom de professionella nätverken som förvaltningen ingår i. Utbildningskonceptet Yrkesresan har blivit en självklar del av kompetensförsörjningen. Därmed antas målet ha blivit uppnått under 2024.

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

4.4.1 Nämnden ska bidra till att miljöpåverkan minskar inom upphandlade tjänster under 2024

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Andel upphandlingar 2024 där nämnden har ställt krav att minska negativ miljöpåverkan i utgångspunkt i miljö och klimatprogrammet.				100 %	100 %

Slutligt utfall för 2024 redovisas i helårsrapporten.

Socialförvaltningen har under 2024 arbetat med att förbättra avtalen kopplade till de insatser som inte utförs i egen regin. Genom att ha bättre och tydligare avtalsvillkor kan kvaliteten i insatser säkerställas. Tillsammans med Upphandlingsenheten har hållbarhetskrav lagts till i de avtalen som har omarbetats.

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Verksamhetsuppföljning - delårsbokslut

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Förvaltningsledning och förvaltningsstöd	-6 025	-7 186	1 161	-5 774	-10 911	-10 411	500	-8 686
Nämnd	-820	-943	123	-784	-1 415	-1 415	0	-1 303
Barn och ungdom	-27 378	-26 067	-1 312	-23 983	-38 742	-40 442	-1 700	-34 412
Familjerätt, familjerådgivning, familjebehandling	-7 150	-7 238	88	-7 200	-11 682	-11 682	0	-10 389
Vuxenstöd missbruk	-8 578	-8 960	381	-8 311	-13 430	-13 430	0	-12 094
Våld och övrigt vuxna	-4 993	-4 009	-984	-3 212	-6 458	-7 258	-800	-7 623
Ekonomiskt bistånd	-18 727	-16 603	-2 124	-16 158	-24 994	-27 494	-2 500	-24 534
Nyanlända	573	365	208	1 359	532	1 032	500	472
Verksamhetens nettokostnader	-73 099	-70 640	-2 459	-64 063	-107 100	-111 100	-4 000	-98 571

Text

Avvikelser på perioden beror främst på fler placerade barn och unga i familjehem vilket har genererat högre kostnader.

Nämnden har även fler placeringar i skyddat boende samt ny lag gällande skyddat boende som trädde i kraft 1:a april där högre krav och tillstånd krävs från IVO på boendena vilket har genererat högre kostnader.

Avvikelsen för ekonomiskt bistånd beror främst på att kommunen fått in fler ansökningar i år samt att ersättningen höjts enligt riksnormen med 8,7% i stället för 2% som kommunen räknat upp ersättningen med.

Sammanfattningsvis varierar dessa kostnader mycket under året och utveckling av kostnader kan därför svänga snabbt och bli såväl lägre som högre än budget under året.

Som det ser ut nu antas situationen komma att fortsätta på samma sätt även framöver därför har prognosen justerats för helåret med 4 mkr sämre resultat.

5.2 Nämnd

Socialnämnden fullgör kommunens ansvar när det gäller socialtjänstens uppgifter inom SoL, LVM, LSB och LVU och vad som i lag sägs om

socialtjänst utom vad som tillkommer annan kommunal nämnd avseende omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt skuldsaneringslagen, flyktmottagning och familjerådgivning.

Socialnämnden har haft sex sammanträden under delåret 2024.

5.3 Ledning och förvaltningsstöd

Förvaltningen leds av socialdirektören tillsammans med ledningsgruppen. På Enheten för förvaltningsstöd arbetar nämndsekreterare, sakkunniga, förvaltningsjurist, webbredaktör, systemförvaltare, administrativa handläggare, avgiftshandläggare samt boförvaltare. Enheten förvaltningsstöd stöttar enheter inom socialförvaltningen.

5.4 Barn och ungdom

Uppdrag

Enheten för stöd till barn och unga består av mottagning, familjestödjare, utredning barn 0-12 år, utredning ungdomar 13-20 år, familjehemsvård, familjerätt, familjerådgivning, familjemottagning, familjecentral och ungdomstjänst. Socialförvaltningen utreder, beviljar och följer upp insatser för barn och unga (upp till 20 år) med stöd av SoL eller LVU. I detta arbete ingår ensamkommande barn och unga. Förvaltningen bedriver öppenvård i egen regi i form av familjebehandling med barnens behov i fokus. Förvaltningen har avtal med Alternativ till våld (ATV) som ansvarar för att erbjuda barnsamtal i grupp eller individuellt.

Utredningstider

En granskning av utredningstider inom barn och ungdomsvård genomfördes i början av 2024. Utifrån granskningen rekommenderade revisorerna socialnämnden:

- att säkerställa att data för förhandsbedömningar går att följa för samtliga anmälningar
- säkerställa att utredningar genomförs inom lagstadgad tidsgräns
- ta del av regelbunden uppföljning avseende tider för förhandsbedömning och skyddsbedömningar. Socialnämnden har gjort en handlingsplan i enlighet med rekommendationerna och arbetar med åtgärderna.

Antalet anmälningar gällande oro för barn har varit på en likvärdig nivå de senaste två åren. Under delåret har förvaltningen gjort 1161 förhandsbedömningar varav 240 ledde till en utredning, avseende barn 0-20 år vilket är något fler än det var under samma period förra året. Utredningstiderna har kortats ner under delåret. Endast 5 % av utredningar övergick 4 månader jämfört med 18 % under samma period året innan.

Rekrytering av familjehem HVB

Socialförvaltningen rekryterar, utreder, utbildar och handleder jourhem,

familjehem, kontaktpersoner, kontaktfamiljer samt utreder särskilt förordnad vårdnadshavare och umgängesstödjare. I jämförelse med övriga kommuner i nordost har förvaltningen i stor utsträckning lyckats rekrytera egna familjehem främst inom kommunens geografiska område.

Genom egna kontrakterade jourhem kan förvaltningen undvika jourhemsplaceringar hos konsulentstödda familjehem. Förvaltningen arbetar aktivt för att hitta hemmaplanslösningar. Placeringen kan kompletteras med familjebehandling som ett alternativ till en HVB placering.

Ibland är hemmaplanslösningar inte tillräckliga. I vissa fall behövs miljöombyte för att bryta antisociala kontakter. I sådana fall tillgodoses behovet genom placeringar på HVB eller i familjehem på annan ort samt i vissa fall på SIS. En placering på HVB eller SiS medför till ökade kostnader. Antalet sådana placeringar har varit låg. Antal placeringar familjehem har ökat jämfört med samma period föregående år.

Stöd till föräldrar och familjer

Intresset för att få stöd av föräldrastödjare har ökat och fler än tidigare har fått stöd i sin föräldraroll. Ökningen antas bero på informationssatsningar och att stödet upplevs tillgängligt. För att öka tillgängligheten ytterligare och tillgången till förebyggande insatser i tidigt skede, utökas möjligheten till att få stöd från så kallade öppna mottagningen tillhörande familjemottagningen. Den öppna mottagningen är en icke biståndsbedömt insats.

Arbetet med att skapa ett skolsocialt team har påbörjats och de fyra nya familjestödjare började sitt uppdrag i augusti 2024. Familjestödjare som insats syftar till tätt samarbete mellan skola, fältgrupp och socialtjänst. Familjestödjare har en operativ roll och kommer att arbeta med skolan, dess elevhälsoteam och med fältgruppen. Det skolsociala teamet syftar till att flera barn ska klara sin skolgång, förebygga att barn riskerar att fara illa eller utsättas för brott samt ge stöd till familjer i tidigt skede. Målet är också att uppmärksamma och motverka psykisk ohälsa, missbruk och kriminell livsstil.

Med hjälp av samtalsmodellen "Hela barn" får föräldrar som är i hög konfliktnivå stöd att samtala om frågor som rör det gemensamma barnet. Samtalsmodellen ska göra skillnad för både föräldrar och barn. Förvaltningen har även tecknat avtal med Samarbete efter skilsmässa (SES) som är ett digitalt verktyg som kan hjälpa par i en separationsprocess. Verktöget är kostnadsfritt, kan användas som självhjälpsverktyg på egen hand eller som en del i familjebehandlingen eller rådgivningen.

Barnrättsperspektiv

Avdelningen stöd till barn och unga har arbetat aktivt med att förbättra barnrättsperspektivet. Detta har skett genom förbättrad information till barn, anpassade mötesrum, mötesplats för att passa barnsamtal, ökad delaktighet för barn i deras utredningar och även för barn som anhöriga. Avdelningen ökar stödet till föräldrar för att barnens levnadsvillkor ska förbättras.

Nya lagar

Lagändring gällande skyddat boende den 1 april 2024 stärker barn som rättighetsbärare. Även Lag om placering av barn i skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024. Den nya lagen ska tillämpas när det saknas samtycke från barnets andra vårdnadshavare till placeringen.

Ändringar i LVU (1990:52) trädde i kraft den 1 juni 2024 avseende utvidgat utreseförbud för barn. Nuvarande reglering om utreseförbud utvidgas till att ett utreseförbud ska meddelas om det finns en påtaglig risk för att ett barn förs utomlands och barnets hälsa eller utveckling skadas under utlandsvistelsen på grund av omständigheter som kan leda till vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.

5.4.1 Barnavårdsärenden

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal förhandsbedömningar, helår	2 044	2 196	2 279	1 463	2 195	2 325
Öppnade utredningar	593	520	519	309	464	529
Antal öppnade insatser	214	260	171	160	240	174
Utredningar unika barn/unga	498	503	511			519
Andel barn/unga i kommunen	4 %	4 %	4 %			4

Utfall 2024 per augusti månad. Utfall unika barn/unga, andel barn/unga redovisas i helårsrapporten.

5.4.2 Barn och ungdom, antal placeringar

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Totalt med stöd av LVU	13	19	22	16	22	22
HVB 0-18 år (ej ensamkommande)	2	2	1	0	1	3
HVB 19-20 år (ej ensamkommande)	1	1	0	0	0	1
Familjehem 0-18 år (ej ensamkommande)	14	11	12	20	20	16
Familjehem 19-20 år (ej ensamkommande)	3	2	3	1	2	2
Ensamkommande i familjehem	8	6	4	3	3	5

5.5 Familjerätt och familjerådgivning

Socialförvaltningen gör vårdnads-, boende- och umgängesutredningar på uppdrag av tingsrätten samt verkställer domar om umgängesstöd, utreder frågor som rör adoptioner, fastställer faderskap och ger samtalsstöd och samarbetssamtal till familjer i familjerättsliga frågor utifrån vad som är bäst för barnet.

Målet med samarbetssamtal är att föräldrar ska hitta former för att kunna samarbeta kring barnet. Det handlar om att komma överens i frågor om vårdnad, boende, umgänge och försörjning utan att behöva vända sig till domstol. I samarbetssamtalen kan föräldrarna få hjälp med att träffa muntliga eller skriftliga avtal om hur frågorna ska lösas.

För att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen finns det sedan den 1 mars 2022 krav på att föräldrar ska ha deltagit i ett informationssamtal innan de inleder en tvist i domstol om vårdnad, boende och umgänge. Målet med detta samtal är att ge föräldrarna relevant information som kan underlätta för dem att i ett tidigt skede och hitta den lösning som är bäst för barnet. Förvaltningen kan se tendenser till att informationssamtalen minskar antalet tvister i domstol.

Förvaltningen arbetar för att införa flera digitala verktyg i sin kommunikation med de enskilda. Detta för att öka effektivitet och säkerhet. Att använda digitala verktyg i behandlande syfte inom familjerådgivning antas öka i framtiden.

Socialförvaltning implementerar två digitala verktyg SES, samarbete efter skilsmässan och parterapiappen BIRDS. Verktöget SES ska kunna användas av personer i separationsprocess och/eller av professionella som ska stötta dem i denna process. Verktöget BIRDS riktar sig till par som behöver stöd i sin relation.

Familjerådgivning erbjuds både genom kommunen och externt då Lagen om valfrihet tillämpas (LOV). Den enskilde väljer själv vilken familjerådgivare som den vill få stöd från. Digitala verktöget Samarbete efter skilsmässa (SES) kan även användas av professionella i familjebehandlingen som ett verktyg.

5.6 Vuxenstöd missbruk

Enheten vuxenstöd arbetar med att ge stöd till vuxna med missbruk av beroendeframkallande medel och spelberoende. Socialförvaltningen utreder och beslutar om insatser avseende beroende och följer upp dessa. Sedan 2018 ingår spel med pengar i socialtjänstens ansvar. Förvaltningen bedriver öppenvård i egen regi för målgruppen och köper vid behov dygnetruntvård av olika upphandlade aktörer. Antalet placeringar på HVB hem är något färre än under samma period året innan.

Implementering av UBÅT (Uppföljning och beskrivning av åtgärder). Metoden används tillsammans med ASI (Addiction Severity Index). ASI Uppföljning är en standardintervju för uppföljning av personer i missbruks- och beroendevård. Den används för att stämma av personens situation och hjälpbehov samt för uppföljning av insatser. UBÅT som metod används för att utvärdera och beskriva åtgärder för klienter i missbruksvård. I UBÅT kan varje åtgärd som beslutats för en klient registreras. Syftet med metoden är att mäta effektiviteten med en insats på gruppnivå. Det pågår utvecklingsarbete även kring andra evidensbaserade metoder genom deltagande i ett forskningsprojekt EPI (Effektiv planering av insatser) vid Umeå universitet.

Beroendeteamet Flotten har fortsatt med utbildning till anhöriga om medberoende. Syftet är att öka kunskapen om medberoende och det egna beteendet som är kopplat till medberoende. Som anhörig får man också möjlighet att utbyta erfarenheter med andra i liknande situation. Kompetensutveckling har även skett kring kriminalitet som livsstil.

Det har möjliggjorts att den enskilde kan boka tid med beroendeteamet via en digital bokningssida. Enskilda med beroendeproblematik kan beviljas boendestöd för att klara av att sköta hemmet och vardagssituationer. Boendestödet är en del av Flottens verksamhet.

5.6.1 Vuxna med beroende, antal placeringar

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
HVB enligt SoL	13	12	10	3	8	10
Totalt med stöd av LVM	1	0	0	1	1	1
Övrigt enligt SoL	4	5	5	2	7	5

Utfall 2024 per augusti månad

5.7 Ekonomiskt bistånd

Socialförvaltningen utreder och beslutar om ekonomiskt bistånd. Socialförvaltningen strävar mot att flera ska bli självförsörjande och stöttar i denna process. Detta är en del i arbetet att uppnå målet om en ekonomi i balans. Det är viktigt att utreda sökandes hinder och resurser för egen försörjning och säkerställa att de känner till och söker andra ersättningar som finns inom socialförsäkringssystemet.

Socialnämnden följer upp hur många barn som berörs av ekonomiskt bistånd. Detta gör man för att belysa barnet som rättighetsbärare och att varje barn har rätt att åtnjuta social trygghet samt den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.

Förvaltningen samverkar med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och samordningsförbundet i Roslagen. Samverkan med beskrivna verksamheter

sker vid behov av alla enheter inom förvaltningen.

1. **Arbetsmarknad- och integrationsenheten** inom Kommunstyrelsens förvaltning som sedan 2022 erbjuder individuellt stöd till arbetssökande så som hjälp med att uppdatera ansökningshandlingar, förberedas för en kommande intervju eller hjälp att få en praktik eller anställning.
2. **Samordningsförbundet** Roslagen finansierar stöd och arbetslivsinriktad rehabilitering till målgruppen som står långt från arbetsmarknaden och behöver stöd från olika myndigheter för att kunna studera eller arbeta. Det kan vara unga som avslutat skolan i förtid, långtidssjukskrivna, personer med psykisk funktionsnedsättning eller nyanlända som behöver integreras i arbetsliv och samhälle. Finansiering och samordning sker med sex Stockholms kommuner, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm.

Ett nytt operativt deltagarprojekt Lumena kommer pågå från 1 maj 2023 till och med december 2025. Genom att arbeta med deltagaren, utifrån dennes motivation, resurser och behov är målet att stärka och utveckla individen för att kunna närma sig arbete eller studier. Projektet ska verka för att öka möjligheterna till etablering och återinträde på arbetsmarknaden för kvinnor och män i arbetsförålder som anses stå särskilt långt från arbetsmarknaden. Det ska genomföras bland annat genom individcentrerat stöd. Projektet delfinansieras av Europeiska socialfonden.

Verksamhetens mål har varit att 75% av ansökningar på ekonomiskt bistånd ska inkomma via e-ansökan. Resultatet vid delårsrapport är 68%. För att uppnå målet ska de enskilda få möjlighet att lära sig hur man ansöker via e-tjänsten genom en pedagogisk film. För att öka möjligheten till självförsörjning ska alla som haft ekonomiskt bistånd 6 månader eller mer få en FIA utredning där styrkor och hinder kartläggs för att stötta i planering framåt.

5.7.1 Ekonomiskt bistånd

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Försörjningsstöd, tkr	20 118	18 765	16 927	12 989	19 368	17 068
Antal hushåll genomsnitt per månad	187	159	146	191	173	149
Antal berörda barn i genomsnitt	129	114	65	66	71	66

Utfall 2024 per augusti månad

5.8 Våld och övrigt – vuxna

Övriga insatser vuxna omfattar våld i nära relationer, budget-och skuldrådgivning, dödsboudredningar, vråkningsförebyggande arbete samt bostadscoach. För att hjälpa våldsutsatta att hitta en långsiktig boendelösning har socialförvaltningen samarbetat med fastighetsbolaget Heimstaden.

Samarbetet har lett till att förtur kan tillämpas vid våldsutsatthet. E-tjänst för anmälan i våldsärenden syftar till att underlätta kostnaden och möjliggör anonymiteten.

Att ge stöd till enskilda som är våldsutsatta och brottsoffer är en del av socialtjänstens arbete. Därför behöver socialtjänsten insatser för enskilda som behöver hjälp att komma ifrån att sälja sexuella tjänster och till enskilda som behöver stöd för att sluta köpa sexuella tjänster. Socialtjänsten har ingått i avtal med KAST mottagning som hjälper enskilda som vill komma ifrån att köpa sexuella tjänster och med MIKA mottagning som hjälper enskilda som säljer sexuella tjänster.

Utbildningar i våld i nära relationer och hedersrelaterat våld har hållits till personal inom socialförvaltningen. Detta för att flera ska kunna upptäcka och agera för att utsatta personer och deras barn ska få hjälp i sin situation.

Lagändringar gällande skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024. Ändringen innebär bättre kvalitet för våldsutsatta och stärkta rättigheter för barn. Personalen har fått utbildning i nya regler gällande skyddat boende och brottsoffer och därefter arbetat med att förbättra kvalitén i skyddade boenden genom uppdaterade avtalsvillkor. I brottsoffer som kan behöva skydd ingår våldsutsatta, enskilda som behöver lämna grov gängkriminalitet och deras anhöriga.

Skuld- och budgetrådgivning och förmedlingsmedel är insatser som ges för att förebygga avhysningar, skuldspiraler och uppnå ekonomisk stabilitet på sikt. Skuld- och budgetrådgivare kan även ge stöd med att ansöka om skuldsanering hos Kronofogden. För att erbjuda bättre service för invånare har fysiska möten möjliggjorts.

Enheten ekonomiskt bistånd samarbetar med Aleris i konsultativt syfte. Samarbetet syftar till att ska stödja förvaltningen i frågor rörande försäkrings- och medicinska ärenden, rätten till andra ersättningar från socialförsäkringssystemet och arbetsförmågebedömningar.

Den kommunala budget- och skuldrådgivningen har som uppgift att hjälpa invånare med att få en överblick över sin ekonomi och få praktiska råd att hantera och prioritera sina skulder. Budget- och skuldrådgivning kan även hjälpa med ansökan om skuldsanering.

Provisorisk dödsboförvaltning ingår i enhetens uppdrag när den avlidne saknar anhöriga eller om de anhöriga vägrar att befatta sig med dödsboet. Under delåret har ersättning för provisorisk dödsboförvaltning tagits i bruk.

5.9 Nyanlända

Med stöd av Bosättningslagen erbjuder kommunen bostäder till nyanlända under två år efter ankomst till kommunen. Alla nyanlända erbjuds att träffa en bostadscoach på förvaltningen, vars uppdrag är att stötta och ge råd i sökandet efter egen bostad. Bostadscoachen erbjuder en så kallad *boskola* för alla

nyanlända i samband med ankomst där information lämnas om livet i Sverige, hur det fungerar att bo i en lägenhet, vad är viktigt att tänka på till exempel bostadskö, elförbrukning och hyresskulder.

En nyanländ person kan även bosätta sig själv i kommunen utan anvisning. Då måste personen ordna sitt boende själv. Mottagnings- och integrationsarbetet utförs av Näringslivsavdelningen tillhörande Kommunstyrelseförvaltningen. Socialnämnden utreder och beviljar ekonomiskt bistånd, administrerar uthyrning av lägenheter, och stöttar nyanlända till självförsörjning.

Massflyktsdirektivet

Eu:s beslut den 4 maj 2024 om att förlänga massflyktsdirektivet med ett år har haft påverkan på enhetens arbete. Detta beror på att kommunen fick ansvar för bosättningen för flyktingar från Ukraina som genom beslutet fick möjlighet att folkbokföra sig. Kommunen fick anvisningar avseende de flyktingar som hade möjlighet att folkbokföra sig. De som folkbokförde sig erbjöds andrahandshyreskontrakt på de lägenheter som personerna bodde i redan sedan massflyktsdirektivet kom. Andra handskontrakten gällde därmed bostäder som kommunen hade ordnat utifrån sitt bosättningsansvar.

De flyktingar som inte folkbokförde sig eller inte hade rätt att göra det än omfattas fortfarande av Lagen om mottagande av asylsökande (LMA) och ingår därmed i Migrationsverkets ansvar.

Ansvar för flyktingar som fick en folkbokföring övergick till kommunen. Genom folkbokföring fick dessa flyktingar tillgång till de rättigheter som folkbokföring medför som t.ex. rätt att ansöka om ekonomiskt bistånd, rätt till etableringsprogram via arbetsförmedling och rätt till sjukvård.

Migrationsverket anvisade 65 personer från Ukraina till Österåkers kommun i juni-augusti. Anvisningen gav kommunen information om vilka personer som då hade möjlighet att ansöka om folkbokföring hos Skatteverket.

Till och med augusti 2024 har Österåker erbjudit 68 personer från Ukraina boende via socialförvaltningen, i enlighet med anvisningen. Av dessa 68 personer har de flesta redan bott i kommunen under tiden som massflyktsdirektivet har pågått. 12 personer av dessa är inte folkbokförda trots att massflyktsdirektivet förlängdes. Detta kan bero på att de väntar på besked om folkbokföring eller inte har fått tid för att ansöka om det. De som inte har bott i kommunen 2 år kan inte ansöka om folkbokföring.

Ny schablonersättning

Den 1 juli 2024 trädde ny schablonersättning till kommuner för initiala kostnader för mottagandet av utlänningar i kraft. Schablonersättning lämnas till en kommun för utlänningar som kommunen tar emot efter anvisning enligt bosättningsregelverket. Ersättningen omfattar initiala kostnader för ekonomiskt bistånd, hyreskostnader för att hålla bostäder tillgängliga för bosättning och vissa initiala kostnader för mottagandet av kvotflyktingar. (Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar). Schablonersättning betalas ut till kommunen som kompensation för att ansvaret för nyanlända har gått över till kommunen.

Migrationsverket betalar fortsatt dygnsersättning för de flyktingar som omfattas av LMA och därmed ingår i Migrationsverkets ansvar.

5.10 Klagomål och synpunkter samt icke verkställda beslut

Under halvåret 2024 har det inkommit ett klagomål till nämnden. Alla synpunkter och klagomål följs upp av berörd enhetschef och återkopplas till den klagande, om denne inte är anonym. Återkoppling sker inom fjorton dagar och utgör tillsammans med Lex Sarah-rapporter ett underlag i förvaltningens kvalitetsarbete.

De inkomna klagomålen berör förvaltningens information om förutsättningar till stöd, bemötande och synpunkter på utredningsförfarande. Varje enskilt klagomål hanteras utifrån dess specifika frågeställning. Socialnämnden prioriterar hantering av synpunkter och klagomål genom återkoppling till den klagande och vidtar relevanta åtgärder utifrån klagomålet. Socialnämnden ser synpunkter och klagomål som en viktig del i arbetet med att utveckla verksamheten.

Under delåret har en rapport om Lex Sarah upprättats inom Socialnämnden. Ärendet anmäldes till IVO som avslutade ärendet i juni då socialnämnden hade vidtagit tillräckliga åtgärder i ärendet.

Nämnden har under halvåret inga ej verkställda beslut. Det innebär att nämnden har kunnat ge det stöd som den enskilde har beviljats inom tre månader.

6 Internkontroll

För att alla medarbetare ska kunna leva upp till högt ställda krav på saklighet och opartiskhet i arbetet har förvaltningen rutiner för hur medarbetarnas egna eller anhörigas ärenden ska hanteras.

Loggningskontroll i verksamhetssystemet avseende medarbetares informationssökningar görs två gånger årligen. Senaste kontroll visade inte några avvikelser eller obehöriga sökningar.

Förvaltningen har uppmärksammat att kontroll av taggar som ger tillträde till arkivet behöver förbättras. Förvaltningen behöver efterleva rutinen gällande avslut av personal för att säkerställa att endast behörig personal har tillträde till arkivet.

Förvaltningen har inte identifierat några oegentligheter under verksamhetsåret vad det gäller:

- daglig kontroll av utbetalningar från förvaltningen
- risker för jäv eller korruption
- registerförteckningar
- löneutbetalningar
- uppgifter som levereras i statistiksyfte
- kontroll av direktupphandlad verksamhet

7 Personaluppföljning

7.1 HR

7.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023	Utfall Delår 2024
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	74	74	78
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	0	0	0
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	74	74	78

7.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023	Utfall Delår 2024
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	4,6	3,6	2,9
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	60	56	34
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	40	44	66

8 Framåtblick

Ökad befolkning

Österåkers kommuns befolkning ökar och ökningen prognostiseras fortsätta. Ökningen beror huvudsakligen på nyproduktion av bostäder, vilket leder till bedömningen att fler familjer med minderåriga barn flyttar in i kommunen. Enligt aktuell befolkningsprognos beräknas åldersgrupperna 0-17 år öka med 32 % och 18-19 år med 23 % fram till 2031. Åldersgrupp 0-17 år bedöms vara den åldersgrupp av innevånare som i huvudsak påverkar volymerna inom Socialnämnden.

Barn och unga

Socialstyrelsen har under flera år sett en ökning av orosanmälningar och att drygt fyra av tio anmälningar beror på förälders eller vårdnadshavares problem, bland annat psykisk ohälsa, missbruk, omsorgssvikt eller försummelse. Den viktigaste förklaringen till ökningen bedöms vara att anmälningsbenägenheten ökat. Orosanmälningar om barn som far illa har tidigare ökat i kommunen, men är ungefär i samma nivå som föregående år. Däremot har antalet utredningar ökat.

I en lagrådsremiss föreslås lagändringar som syftar till att stärka skyddet för barn mot våld och andra kränkningar samt stärka tryggheten och stabiliteten för barn som är placerade i familjehem. Bland annat föreslås ändringar i föräldrabalken för att säkerställa att barnets rätt att skyddas mot våld går före föräldrarnas rätt till umgänge medbarnet. Det ska uttryckligen anges vilka faktorer som ska ligga till grund för bedömningen av om vårdnaden av ett barn som är placerat i familjehem ska flyttas över till familjehemsföräldrarna. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Lagändringen skulle innebära förtydligande avseende handläggning av vårdnadsöverflyttningsärenden och eventuellt kan antal ärenden med vårdnadsöverflyttningar öka. Socialtjänsten åtar sig även att informera om möjligheten till offentliga biträden för både barn och vårdnadshavare i samband med domstolshandlingar om vårdnadsöverflyttningar. Förslaget innebär marginellt ökade kostnader för kommuner.

Ändringar i socialtjänstlagen

Den nya socialtjänstlagen föreslås träda i kraft i juli 2025. Förändringarna innebär att socialförvaltningen ska arbeta förebyggande i större utsträckning än tidigare. Flera insatser ska kunna ges utan behovsprövning. Förändring av socialtjänstlagen förväntas minska antalet ärenden som ska utredas samtidigt som det ställs ökade krav på förebyggande insatser och mera flexibla lösningar. Socialförvaltningen erbjuder redan förebyggande insatser utan biståndsbeslut. Exempel på sådana insatser är familjecentral, familjemottagningens "öppen dörr mottagning", budget- och skuldrådgivning, stöd till bostadssökande och stöd till anhöriga för missbrukare.

Missbruk- och beroendevården

Kommunen och regionen delar ansvaret för missbruks- och beroendevården. Kommunen ansvarar för behandlingsinsatser som öppen- och institutionsvård.

Regionen tillhandahåller medicinsk vård. En diskussion om huvudmannskapet har pågått och kommer att pågå framöver. Samsjuklighetsutredningens slutbetänkande publicerades den 31 januari 2023. Slutbetänkandet pekar ut tre principer:

1. Tvångsvård för skadligt bruk eller beroende ska ges samordnat med annan psykiatrisk vård och vara en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja.
2. Tvångsvård ska användas för att förhindra dödsfall och allvarlig sjukdom.
3. Verksamheter som bedriver heldygnsvård med tvång ska vara i ständig utveckling för att göra vården så trygg och meningsfull som möjligt.

Socialnämndens ansvar förblir oförändrat i stora delar med fyra huvudsakliga ansvarsområden:

- uppsökande verksamhet, information om och förmedling till samhällets stöd
- stöd för basala behov som försörjning, boende, sysselsättning, trygghet och sociala sammanhang
- stöd för att utveckla den enskildes resurser, funktionsförmåga och möjligheter till självständigt liv
- stöd till närstående

Förslagen på lagändringar i delbetänkandet SOU 2021:93 och i detta betänkande föreslås att träda i kraft den 1 januari 2026.

Våld

Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem, med allvarliga fysiska och psykiska konsekvenser för den som utsätts och kan även leda till svåra sociala problem. Vanligast är att kvinnor utsätts för våld i nära relationer, och den som utövar våldet är oftast en manlig partner eller före detta partner. Barn som tvingas bevittna våld i sin närmiljö riskerar att fara mycket illa.

En förutsättning för att våldsutsatta ska få adekvat vård, stöd och hjälp är att våldsutsattheten upptäcks. I takt med att våldet synliggörs kommer behoven av stöd och skyddat boende att öka vilket kommer att påverka kostnaderna. En utredning beställd av regeringen, om ett stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare pågår och kan komma påverka Socialnämndens ansvar.

Ekonomiskt bistånd

Regeringen vill införa ett bidragstak så att den som arbetar aldrig kan få högre inkomster från bidrag än från eget arbete. Därför har regeringen den 8 juni 2023 beslutat om ett tilläggsdirektiv till "Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet", där utredaren får i uppdrag att ta fram ett bidragstak. Syftet är att fler ska komma i arbete samt att motverka ohälsa och utanförskap. Förslaget ska presenteras till regeringen den 1 december 2024.

Nyanlända och flyktingar

Kommunen ansvarar för att ta emot nyanlända för bosättning efter anvisning

utifrån sitt kommunal och sin årsplanering. Dessutom tar kommunerna emot nyanlända som ordnar bosättning på egen hand, personer som kommer som anhöriga till en person som redan bor i kommunen samt ensamkommande barn. Migrationsverket har prognostiserat att antalet asylsökande till Sverige kommer att minska. Detta kommer även att påverka antalet nyanlända som ska tas emot i Österåkers kommun.

Massflyktsdirektivet som är förlängt till 2025 innebär att ukrainska medborgare eller de som har skyddsstatus i Ukraina och har lämnat landet efter den ryska invasionen kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige.

I ett utkast till lagrådsremiss, "Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd" syftar förslagentill att förbättra levnadsvillkoren för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och ge dem större möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden på ett ändamålsenligt och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Det föreslås samtidigt vissa ändringar för att förtydliga nuvarande regelverk, bland annat att en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, inte ska vara försäkrad för bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken eller ha rätt till insatser med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024.

Förslaget att tidigarelägga folkbokföringen för utlänningar med tillfälligt skydd innebär att vissa kostnader för kommuner kommer att uppstå tidigare jämfört med gällande regelverk. Förslagen kan också medföra vissa ökade kostnader för kommunerna på grund av rätten till ekonomiskt bistånd och andra insatser enligt socialtjänstlagen. Förslagen i propositionen bedöms inte innebära några nya åtaganden för kommuner som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas. Flera remissinstanser för fram att förslagen riskerar att övervältra kostnader från staten på kommunerna.

Kompetensförsörjning

Det har blivit lättare att rekrytera socialsekreterare och anlita personal via bemanningsföretag har minskat. Kompetensförsörjningen för att kunna både rekrytera, behålla och utveckla redan anställda bedöms vara stabilt.

Digitalisering

Digitalisering och välfärdsteknologi är områden där produkter, programvaror och tjänster utvecklas snabbt. För kommuninvånarna kan utvecklingen bidra till ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivitet, nya arbetssätt och ökad kvalitet på tjänsterna. Förvaltningens verksamhetssystem sätter medborgarna i centrum. Systemet hanterar information; ansökan, anmälan, handläggning, dokumentation, beslut och uppföljning etc. Det är en lösning som ger transparens, informationsflöden och information i realtid för verksamhetens alla användare och medborgare. Med medborgartjänster kan de enskilda följa status för sitt ärende och se beslut. Förhoppningen är att flera digitaliserade tjänster inom socialnämndens verksamheter kommer att frigöra

tid som kan användas till att höja kvaliteten för de som har kontakt med nämnden.

Social hållbarhet

I kommunens hållbarhetsramverk, 2022-06-09, får nämnderna i uppdrag att konkretisera genomförandet av Agenda 2030 utifrån sina specifika uppdrag. I ramverket föreslås flera åtgärder bland annat att *Utveckla kommunens arbete med att skapa fler livschanser till de människor och grupper som har sämst förutsättningar, och kommunicera det arbete som görs för att visa att man arbetar enligt principen "Ingen lämnas utanför"*. Att utveckla välfärden på ett socialt hållbart sätt kräver kompetenser inom flera sakområden och är såväl en utmaning som möjlighet för en förbättrad socialtjänst. Livsvillkor och levnadsförhållanden såsom jämställdhet och hälsa ger olika förutsättningar för individen, vilket socialtjänsten ska ta hänsyn till. Detta förutsätter kunskaper, metoder och perspektivgemenskap som går på tvären i organisationen men också mellan olika aktörer inom välfärden. Detta kräver styrning och ledning för att leverera god service till medborgarna och en hållbar samhällsutveckling.

9 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Nämndens verksamhet ska präglas av rättssäkerhet.	Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom (medelvärde)			124	92		120	120
	Den enskilde ska uppleva kontakten med socialtjänsten tillfredställande	Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - tydlig information, andel (%)			86	94		92	92
		Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande, andel (%)			96	95		92	92
		Brukarbedömning barn- och ungdomsvård IFO - påverka hjälp, andel (%)			78	50		80	80

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Nämnden ska eftersträva hög prognossäkerhet genom samtliga arbetsprocesser.	Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)		—	-34	-41		-25	-25
	Socialnämnden ska bidra till social hållbarhet vid befolkningsökning utan att den ekonomiska utvecklingen relativt sett ska öka.	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)		—	43	38		40	40
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Medarbetare som i sin yrkesroll får kännedom eller misstänker att ett barn far illa ska anmäla det	Information om skyldigheten att anmäla oro för barn ska ges till personal som kommer i kontakt med barn i sitt yrke. (1 gång per år)		—				100 %	100 %

Övergripande mål	Nämndsmål/reultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
	Ingen som får insatser av nämnden ska vara utsatt för missförhållanden eller risk för allvarlig skada.	Informera om rapporteringsskyldigheten enligt Lex Sarah till den som påbörjar en anställning eller praktikperiod inom socialförvaltning. Information om rapporteringsskyldigheten ska därefter ges återkommande, minst en gång per år.						100 %	100
	Öka kvalitet i mötet mellan socialtjänstens medarbetare och invånare.	Deltagande i Yrkesresan ska omfatta alla som utbildningen är till för.						100	100 %
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Nämnden ska bidra till att miljöpåverkan minskar inom upphandlade tjänster under 2024	Andel upphandlingar 2024 där nämnden har ställt krav att minska negativ miljöpåverkan i utgångspunkt i miljö och klimatprogrammet.						100 %	100 %

I0 Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1: Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet	1 ggr per år	Genomgång på enhetsmöte, vilket dokumenteras.	Enhetschef	• Ja	 Ja	B.KJB.
Central 2: Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan	1 ggr per år	Avstämning på ledningsgruppsmöte, vilket dokumenteras.	Förvaltningschef	• Ja	• Nej	test test iyhgliy
Central 3: Efterlevnad av policy för hållbart resande	1 ggr per år	Genomgång sker på APT	Enhetschef	• Ja	 Ja	jnkjn
Verksamhetsspecifikt kontrollmoment 1: Endast behörig personal ska ha tillgång till arkiv, handlingar och system.	2 ggr per år	Loggningskontroll i verksamhetssystemet undertecknas av behörig chef samt förteckning över "taggar" med behörighet till arkivet kontrolleras.	Enhetschef			